

Om lærerveiledningen

Denne veiledningen skal være et verktøy for å tilpasse boka til ulike lokale konfirmantopplegg. Den inneholder derfor ikke et eget forslag til årsplan. Veiledningen skal gi lærer og ledere oversikt over innhold og metode i boka.

HELLIG HANDLING er utformet som konfirmantens egen håndbok, og vi håper mange vil ta den i bruk. Men metoden er åpen for alle. I veiledningens første del finnes noen eksempler på aktiviteter som vil være fine uavhengig av hvilket lærestoff man ellers måtte velge å bruke.

1. Metoden – 'Å gjøre troen'	
1.1 Ministranttjeneste.....	6
1.2 Å forberede en prosesjon	10
1.3 Å flette en ring	10
1.4 Andakt	11
1.5 Dåpspåminnelse	11
1.6 Bryllup som rollespill.....	12
1.7 Temasamling med kirkegårdsvandring	14
1.8 Påskevandring	16
2. Oversikt over innholdet i boka	18
3. Tips og tillegg til noen kapitler i boka	20
4. Vedlegg	33
–Dåpspåminnelse (bokmål og nynorsk)	34
–Bryllup som rollespill (bokmål og nynorsk).....	38
–Symbol i gravferderitualet	42
–Påskevandring / Stasjonene	44
–Påskevandring / Tekstene	47

Påskevandring - 12 stasjoner Utdrag fra veiledningen HELLIG HANDLING

Innholdet i veiledningen er ikke nødvendig for å lese boka og løse oppgavene. Kapitlene i HELLIG HANDLING er oversiktlige, språket er lett å forstå og oppgavene skal være greit beskrevet. Dette er en håndbok i bokstavelig forstand; lett å ta med seg til gudstjenester, i samlinger og på leir.

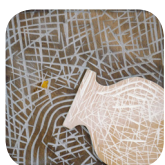
Bokas første del – VEIEN – begynner med gudstjenesten, slik konfirmanttiden gjerne starter opp med en felles gudstjeneste. Bokas andre og tredje del – SANNHETEN og LIVET – tar utgangspunkt i kirkens livsfaseriter. Dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelse skaper viktige rom der vi kan tolke kristen tro inn i våre egne liv.

Selv om ikke alle tema fra del to og tre skulle bli brukt i undervisningen, vil hele boka være en ressurs for den enkelte også i mange år etter konfirmasjonsdagen!

Veien

Del 1 inneholder grunnleggende lærestoff om tro, liv og diakoni, flettet sammen med innholdet og rekkefølgen i en gudstjeneste.

Sannheten

Del 2 inneholder fordypningsstoff knyttet til dåpen og Bibelen, kirken og kirkeåret.

Livet

Del 3 inneholder flere kapitler om tro, etikk og livssyn med utgangspunkt i kirkens livsfaseriter, konfirmasjon, bryllup og begravelse.

1.8 Påskevandring

I mange menigheter brukes en slik vandring for å formidle hva som skjedde i påsken, fra palmesøndag til påskedag. Ulike virkemidler kan brukes: Lesninger og musikk, bilder og tablå, dramatisering og ulike former for involvering.

Her følger et forslag der vandringen skal gjennomføres med bind for øynene sammen med en ledsager. Inspirasjon til å vandre i blinde har vi hentet fra boka «Og der lot de synge messe ... om konfirmanttid, liturgi og musikk i Bragernes menighet», Lyche musikkforlag 2020. Men vi har gjort to viktige endringer.

Kom og kjenn

Vi foreslår at konfirmantgruppa deles i to, slik at halvparten er blinde – med bind for øynene – og den andre halvparten er ledsagere. Konfirmantene får altså gå to og to (blind med ledsager). Flere par kan gå sammen i hver gruppe. Det er viktig å vurdere størrelsen på gruppa ut fra lokale forhold.

Midtveis i vandringen stopper vi opp og bytter om på rollene. Ledsager blir blind, og blind blir ledsager.

Vi tror denne varianten – at hver blind har sin egen ledsager – gjør det lettere å skape ro og konsentrasjon, enn om alle skulle være blinde med hjelpeledere som veivisere (!) for gruppa.

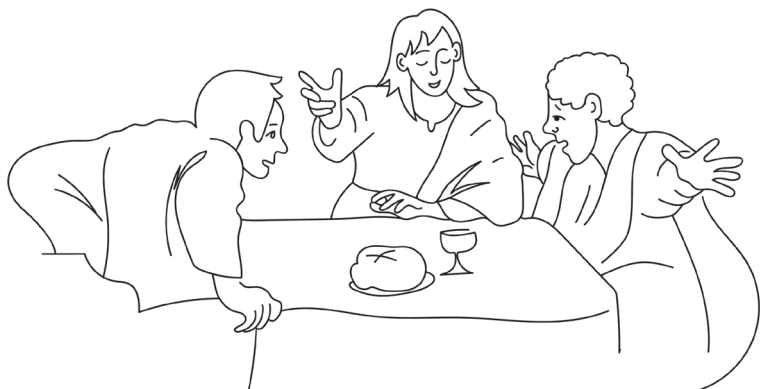
I tillegg skaper vår variant også en relasjon mellom de to, som vil forsterke innholdet i vandringen.

- Som ledsager får konfirmanten oppleve verdien av å gi trygghet til en annen.
- Som blind vil konfirmanten få oppleve denne tryggheten i en ukjent situasjon.
- Alle vil oppleve hvordan de andre sansene skjerpes når synet blir tatt fra oss.

Se mer under «Kom i gang» nedenfor om hvordan vandringen må øves på for å fungere.

Påske hver søndag

I tillegg til å legge inn relasjonen blind/ledsager, lar vi også påskehendelsene gi innhold til kirkens to sakrament, dåpen og nattverden. Vandringen gir altså ikke bare konfirmantene kunnskap om hva som skjedde med Jesus og disiplene den gang da. De får også oppleve hva dette betyr for oss som kristne her og nå.

- Dåpen blir aktualisert både med korsmerket (langfredag) og dåpslyset (påskedag).
- Nattverden blir aktualisert både med Jesu siste måltid (skjærtorsdag) og med oppstandelsen (Emmausvandrerne): «Da ble øynene deres åpnet, og de kjente ham igjen».

Hendelsene

Vandringen inneholder ulike typer hendelser. Dette kan være musikk og sterke lyder, stemmer nært og stemmer fjernt, lukt av et bål, berøring og bevegelser, noe å smake. Se vedlegg 1: Påskevandring – Stasjonene.

Som allerede nevnt er ledsagelsen også en hendelse i seg selv: å gå gjennom dører, over trinn og ujevnheter, kroppskontakt når man skal sette seg, reise seg opp igjen og fortsette vandringen.

Det som skjer, skal ikke være påtrengende; den blinde skal selv kunne bestemme over sin egen situasjon og sin egen kropp. Vi har erfart at det i et slikt rollespill likevel gir ledsageren et stort spillerom til å være kreativ og utprøvende. Det bør være tilstrekkelig med voksne/unge hjelpeledere til å observere og veilede underveis, slik at vandringen skjer på en forsvarlig måte.

Det er selvsagt mulig å variere vandringen og de enkelte stasjonene ut over det som er foreslått i vår skisse.

Fortellingen

Ved alle stasjoner skal det formidles en tekst, både direkte bibelsitat og korte innledninger og sammendrag. Disse tekstene må hjelpelederne gjøre seg kjent med og øve på. Våre forslag til tekster kan selvsagt også endres. Se vedlegg 2: Påskevandring – Tekstene.

Oppsummering

Det er viktig å tenke gjennom hvordan vandringen skal avsluttes og oppsummeres, både hva som bør kommenteres og hvilke opplevelser som kan stå ukommentert på egne bein.

Halveis i vandringen – når rollene skal byttes om – er det også naturlig at det gis rom for noen kommentarer og spørsmål, men dette bør begrenses, slik at vandringen ikke faller fra hverandre. Se konkrete beskrivelsene til stasjon 5 og stasjon 12.

Kom i gang

Grappa deles i to, slik at den ene halvparten er «blinde» (bind for øynene) og den andre halvparten ledsagere. Parene må få øve litt før vandringen begynner, både i et åpent rom uten for mange hindringer, og også gjerne gjennom en dør, opp og ned et trinn, og ned på en stol.

Den blinde går ved siden av ledsageren og griper denne i armen. Med et slikt grep rett over albuen av ledsagerens arm, kan den blinde føle når dere går opp eller ned, til høyre eller til venstre.

Ved alle hindringer skal ledsager gå merkbart foran den blinde slik at kroppsbevegelsene gir hint om hva som er i ferd med å skje.

Ledsager skal aldri sende den blinde foran seg!

De to skal ikke snakke sammen, men lytte til fortelleren.

For å kunne oppdage detaljer (dørhåndtak, rekkverk, stolrygg m.m.), skal den blinde få et tegn til å føre sin ledige hånd ned langs ledsagers arm og videre mot gjenstanden, f.eks. en stolrygg. Slik vil den blinde på en trygg måte kunne finne stolen og sette seg.

Vedlegg 4: Påskevandring – Stasjonene

Lesetekstene finnes i et eget vedlegg 5. Dette kan også lastes ned fra nettbutikken: www.skrifthuset.no / Konfirmasjon / Hellig Handling – Veiledning / Se diverse «Vedlegg»

I lesetekstene er det gjort noen endringer av bibelteksten (innledning, sammendrag og utelatelser).

STASJON 1: PALMESØNDAG

Sted: Fra ute til inne (kirken)

Utstyr: Bind for øynene / Orgel

Handling:

* Ta på bind

* Gå inn i kirken

Lyd: Orgelmusikk / Lesning (Joh 11,55–57 og 12,12–16)

STASJON 2: SKJÆRTORSDAG

Sted: Ved et bord inne (gjærne uten romklang)

Utstyr: Skål med vann / (Papir)håndduk / Polarbrød

Handling:

* Hender blir vasket og tørket

* Motta en bit av brødet

Lesning (Joh13,1–38 og Luk 22,14-23)

STASJON 3: GETSEMANE

Sted: Utenfor kirke

Utstyr: Pledd / Sitteunderlag

Handling:

* Bre ut pleddet og sette seg.

* Høre at Jesus går et stykke bort og ber:

Lesning (Luk 22 ,39–46)

STASJON 4: FORRÅDT OG TATT TIL FANGE

Sted: Samme sted / Utenfor kirke

Handling:

* Reise seg.

* Bli strøket lett over kinnet (Judas' kyss)

* Bli grepet av ledsager i skuldrene med begge hender bakfra og bli ført videre slik de første skrittene.

Lesning (Luk 22,47–54)

STASJON 5: PETER SVIKTER

Sted: Et egnet sted for bål

Utstyr: Brennende bål / Bilde eller plakat

Lesning (Luk 22,54–71) / Lyd: Tre slag i kirkeklokke

Handling:

* Etter slag i kirkeklokken tas bindet av.

* Grappa får nå se et bilde.

BILDET

Dette kan være et motiv fra en av stasjonene man nettopp har opplevd, gjerne noe fra konfirman-tenes egen kirke (altertavle, e.lign).

Det kan også være en montasje med detaljer fra Jesu lidelseshistorie, og med et lite ansiktsspeil i midten.

Ut fra bildet som gruppa har fått se, kan det gis tid til spørsmål og kommentarer. Dette må begrenset slik at vandringen ikke faller fra hverandre.

ROLLEBYTTE

Så bytter de blinde og ledsagere roller, og bindene tas på igjen.

STASJON 6: LANGFREDAG / HOS PILATUS

Sted: Inn i kirkerom (gjerne med lang etterklang)

Utstyr: Pisk (eller et tau)

Lesning (Joh 18,28–19,16) / Lyd: Piskeslag

Handling:

* Gå inn i kirken fra bålstedet.

* Etter at teksten er lest, slås pishen flere ganger mot vegg eller mot gulvet, slik at slagene høres.

STASJON 7: JESUS BÆRER KORSET

Sted: Utenfor kirken (en annen retning enn bålstedet)

Utstyr: En lang og tung planke, eller et stort kors / En tromme.

Handling:

* De blinde bærer korset.

* Noen går først og slår tunge slag på en tromme.

Lesning (Joh 19,17)

STASJON 8: KORSFESTELSEN

Sted: Utenfor kirken (et annet sted enn bålstedet)

Utstyr: Hammer / Spiker / Plankebit

Handling:

* Planken de har båret legges ned

* En stor spiker hamres inn i planken ...

... eller i en egen plankebit, slik at planken uten spiker kan bæres av ny gruppe.

Lesning (Joh 19,18–24)

Lyd: Banking av spiker i planke

STASJON 9: KORSMERKET

Sted: Samme sted

Utstyr: Skål med vann

Handling:

* Et korsmerke tegnes med vann på høyre håndbak mens ord fra dåpsliturgien leses.

Lesning (Joh 19,25–30) og ord ved korstegning fra dåpsliturgien.

STASJON 10: PÅSKEAFTEN / JESU GRAV

Sted: Utenfor en åpen dør til kirken.

Utstyr: Et laken

Handling:

* Lakenet strykes – som av en vind – over hodene og ansiktene i gruppa.

* En dør lukkes med et dunk, og siste del av fortellingen leses fra bak døren.

Lesning (Joh 19,38–42)

STASJON 11: PÅSKEMORGEN / OPPSTANDELSEN

Sted: Kirkerommet

Utstyr: Alteret / To alterlys

Handling:

* Bindene tas av etter engelens ord: «... Han er ikke her, han er reist opp!»

* Alterlysene tennes.

Lesning (Luk 24,1–11)

STASJON 12: SAKRAMENTENE

Sted: Ved døpefonten (Bindene er nå tatt av)

Utstyr: Nattverdkalk og fat med oblater / Dåpslys / Lysglobe eller lyskasse / Dåpsmugge med vann / Salmeark eller salmebok (ferdig forberedt med lesetråd).

Lesning (Luk 24,13–35 / 1Pet 1,3 / Joh 8,12)

Handling:

* Vann helles i døpefonten.

* Under lesning om Emmausvandlerne løftes brødet og kalken ved alteret.

* En medhjelper henter flamme fra et alterlys med et lite lys, og tenner dåpslyset.

* Vannet helles i døpefonten og lovprisningen fra dåpsliturgien leses (1 Pet 1,3).

* Alle i gruppa tenner lys fra dåpslyset og setter sitt lys i globen eller en lyskasse.

Prest eller en annen står ved dåpslyset og sier «Jesus Kristus, verdens lys» for hvert lys som tennes.

Prest eller en annen leser om 'Jesus som verdens lys'

* Det synges en salme